

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Nacrt Zakona privrednim društvima

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakon o privrednim društvima je sistemski zakon koji na sveobuhvatan način reguliše pitanja osnivanja, organizacije, upravljanja, restrukturiranja, prestanka privrednih društava, kao i druga pitanja od značaja za njihovo funkcionisanje. Takođe, ovim zakonom se uređuje i pravni položaj drugih oblika obavljanja privrednih djelatnosti, koje u crnogorskom pravu predstavljaju preduzetnik i dio stranog društva.

Važeći Zakon o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", br. 065/20 od 03.07.2020, 146/21 od 31.12.2021) je donijet 2020. godine, a njegovim stupanjem na snagu je prestao da važi Zakon o privrednim društvima iz 2002. godine. Međutim, od samog donošenja važećeg Zakona, privatni i javni sektor se suočava sa brojnim izazovima u primjeni pojedinih odredbi, dok određena pitanja i dalje zahtijevaju dodatnu razradu u okviru Zakona. U prvom redu istaknuta su tri konceptijska problema, i to gubitak osobenosti i fleksibilnosti društva sa ograničenom odgovornošću, shodna primjena stečajnog propisa na postupak sudske likvidacije i nedovoljna različitost jednodomnog i dvodomnog sistema upravljanja. Nadalje, ukazano je na podnormiranost aktuelnog zakona. Poseban predmet pažnje od strane učesnika na tržištu bile su određene terminološke nepreciznosti, poput društva od javnog interesa, podružnice, označavanja učesnika statusnih promjena, prava preče kupovine i sl. Takođe, ukazano je na postojanje nemalog broja zakonskih nedosljednosti usled unutrašnje protivrječnosti zakonskih rješenja, što u krajnjoj liniji utiče na stvaranje pravne nesigurnosti.

Dodatno, imajući u vidu da se u kontinuitetu prate izmjene pravne tekovine na nivou EU i druge obaveze u okviru Pregovaračkog poglavlja 6, prepoznata je neophodnost daljeg unapređenja predmetnog zakona u smislu usklađivanja sa dijelom Direktive EU 2017/828 koja tretira pitanja podsticanja dugoročnog učešća akcionara, Direktivom EU 2019/1151 u pogledu upotrebe digitalnih alata i postupaka u okviru privrednog prava, Direktivom 2019/2121 u pogledu prekograničnih spajanja i podjela kao i Direktivom EU 2022/2381 za rodnu ravnopravnost.

Dakle, iako je neke od uočenih problema moguće otkloniti ispravnim tumačenjem, odnosno zauzimanjem odgovarajućih stavova, preostale probleme je moguće riješiti isključivo zakonodavnom intervencijom. Shodno navedenom, ostavljajući na snazi i razrađujući standardna i u praksi potvrđena pravila kompanijskog prava, ukazala se potreba za donošenjem novog zakonskog akta.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je

primjenljivo.

Kao što je navedeno, razloge za donošenje novog Zakona o privrednim društvima načelno je moguće podijeliti u cilju ostvarenja sledeća četiri cilja:

- dalje usaglašavanje kompanijskog prava sa pravom Evropske unije, i to posebno u odnosu na dio Direktive (EU) 2017/828, Direktivu (EU) 2019/1151, Direktivu (EU) 2019/2121 i Direktivu (EU) 2022/2381,
- izmještanje svih odredbi koje se odnose na registraciju privrednih i drugih subjekata iz Zakona o privrednim društvima, u poseban zakonski akt,
- dodatno unapređenje odredbi za koje se u praksi pokazalo da postojeći zakon, zbog pojedinih nedorečenosti izaziva probleme u primjeni i
- uključivanje opravdanih sugestija biznis zajednice.

U skladu sa Programom rada Vlade, donošenje predmetnog zakona je predviđeno za IV Q 2024. godine. Takođe, donošenje novog Zakona o privrednim društvima i posebnog Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata planirano je u okviru dokumenta Program ekonomskih reformi za Crnu Goru 2024-2026.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

S obzirom da je donošenje Zakona o privrednim društvima neophodno zbog ispunjenja obaveza koje proizilaze iz Pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo, a koje se odnose na potrebno usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti kompanijskog prava, opcija "status quo" nije razmatrana.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Donošenje novog Zakona o privrednim društvima prvenstveno će uticati na privredna društva u smislu detaljnijeg regulisanja postupaka osnivanja, upravljanja, restrukturiranja, prestanka privrednih društava kao i druga pitanja od značaja za njihovo funkcionisanje.

Naime, u odnosu na ranije definisana zakonska rješenja, sada je uključen značajan broj novih odredbi, kao i posebno unaprijeđen dio koji se odnosi na društvo sa ograničenom odgovornošću, kao najčešće forme obavljanja privredne djelatnosti u Crnoj Gori. Nadalje, uveden je značajan broj novih instituta koji neće stvoriti dodatna ograničenja, već se očekuje da će ista kroz usvajanje modernih rješenja koja su prisutna u drugim zemljama doprinijeti da pravila budu fleksibilnija.

Kao što je prethodno navedeno, usled jasne povezanosti u dijelu unapređenja položaja Centralnog registra privrednih subjekata i procesa registracije privrednih subjekata, pripremljen je poseban Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata. Navedeno je posebno važno sa aspekta značaja procesa registracije privrednih subjekata, pa je predmetnim zakonom predviđeno unapređenje poslovanja CRPS-a u vidu posebnog državnog organa/agencije.

Dakle, primjena ovog propisa pozitivno će uticati na rad privrednih društava sa aspekta daljeg unapređenja i razvoja poslovnog i investicionog ambijenta.

Primjena propisa ne stvara dodatne troškove, administrativna opterećenja i biznis barijere u poslovanju, a negativni uticaju sprovođenja ovog zakona ne postoje.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Implementacija Zakona o privrednim društvima ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

Takođe, implementacija zakona neće uticati na stvaranje međunarodnih finansijskih obaveza.

Predmetni zakon direktno ne dovodi do povećanja prihoda u budžetu Crne Gore, zbog čega pri njegovoj izradi nije korišćena ni jedna metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

U okviru Radne grupe koja je u prethodnom periodu bila zadužena za izradu predmetnog propisa, od strane Ministarstva finansija dobijene su sugestije za unapređenje postojećih zakonskih rješenja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U periodu pripreme predmetnog propisa, uz Radnu grupu koja je formirana od strane nadležnog Ministarstva i kontinuiranu saradnju sa Sekretarijatom Savjeta za konkurentnost, angažovana je ekspertna podrška od strane Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD). Pored predstavnika nadležnog Ministarstva i Sekretarijata Savjeta za konkurentnost, u okviru Radne grupe učešće su uzele sledeće zainteresovane strane: Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde, CRPS, Uprava prihoda i carina, predstavnici Privrednog suda, Instituta sertifikovanih računovođa kao i predstavnici privatnog sektora (Privredna komora, Unija poslodavaca, Montenegro biznis alijansa, Udruženje pravnika CG, Američka privredna komora, Savjet stranih investitora, Asocijacija menadžera).

Imajući u vidu da se radi o jednom od najvažnijih sistemskih zakona od velikog značaja za privredni ambijent u Crnoj Gori, o razmatranju nacrta ovog Zakona planirano je sprovođenje procesa Javne rasprave. Nakon iste, detaljno će se pristupiti analizi svih pristiglih komentara i sugestija, zatim unapređenju teksta zakona shodno istim, nakon čega će biti pripremljen Izvještaj sa Javne rasprave.

Ovdje je važno istaći, da dodatan kvalitet materijala koji je u prethodnom periodu pripremljen čini stalna komunikacija sa predstavnicima privrede koja je bila prisutna u ovom procesu kao i sa drugim relevantnim institucijama.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za implementaciju ovog propisa nijesu identifikovane potencijalne prepreke. Međutim, potrebno

će biti obezbijediti efikasan nadzor, kako bi odredbe Zakona u cjelosti bile primijenjene i osigurala se nesmetana implementacija Zakona.

Ključni indikatori prema kojima je moguće pratiti ispunjenje ciljeva ogledaju se u postizanju potpune usaglašenosti Zakona o privrednim društvima sa kompanijskim pravom Evropske unije i privremeno zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo ekonomskog razvoja, uz kontinuiranu saradnju sa drugim nadležnim resorima.

Datum i mjesto

02.04.2024. godine, Podgorica

Starješina

MINISTAR

Nik Gjeloshaj

